

Szegedi hölgyek a nők választójogáról.

(Saját tudósítónktól.) A kormány választójogi reformja a kiszivárgott autentikus hírek szerint a nők egy részének szintén ad aktiv választójogot. A nők választói jogosultsága azonban erős cenzushoz lesz kötve. Ilyen cenzusként emlegetik a négy polgári végzettségét, továbbá azt, hogy csak önálló, kenyérkereső nők kaphassanak választói jogot. A feministákat természetesen másfél évtizedes küzdelemnek illeten való honorálása teljesen nem elégíti ki, mert ők általános választójogot követelnek a nők részére is. Átmenetileg és egyelőre belenyugszanak azonban az ilyen jogkiterjesztésbe is, amely Magyarországon a nők részére az alkotmány sáncaiba való bevonásnak első stációját jelent. Agitációjuk ez idő szerint kettős irányzatú: részint sürgetik a kormány által tervbe vett reform mielőbbi megvalósítását, részint pedig tovább harcolnak a jogok teljes kivívásáért. A szegedi feministák különösen lelkes agitációval dolgoznak. November 11-ikén választójogi nagygyűlést tartanak Szegeden, amelyre már erősen készülődnek és országos nevű politikusokat hívtak meg a gyűlésen való részvételre.

Ilyen körülmények között érdekes, hogy a szegedi hölgytársadalom vezető alakjai milyen véleménnyel vannak a jelenlegi helyzetben a nők választójogi jogosultságáról. A vélemények itt is, mint általában a politikai kérdéseknél, eltérőek. A nők sem oszthatnak egy véleményt, amikor a férfiak is a legélesebb ellentétben állanak éppen a választójog kérdésében.

A hölgyek véleményeit itt közöljük:

Dr. Somogyi Szilveszterné:

— Az igazat megvallva, nekem az a meggyőződése, hogy a nőknek elsősorban jó feleségnek, aztán jó anyának és jó háziasszonynak kell lennie. Veszélyesnek azonban egyáltalában nem tartom, ha a nők is kapnak választói jogot. Feltétlenül helyeslem, ha a nők választói jogosultságát szigorú cenzushoz kötik. Az legyen a legfőbb szempont, hogy csak komolv. önálló és intelligens nők kaphassanak választójogot. A

nők egyéb politikai érvényesülését ma még korainak tartom, mert az csak akkor lenne a közre előnyös, ha a nők már eléggé érettek lennének arra, hogy általánosságban is érvényesülhessenek politikailag.

Dr. Koszó Istvánné:

— Attól félek, hogy ha a nőknek megadják a választójogot, az éles kés lesz a kezükben. Befolyásuk még erősebb lesz, mint mostan és a kést nem a politikai korrupció kioperálására fogják használni. Választójogot csakis olyan nőknek szabad adni, aki erkölcsös, megállapodott és tanult. A nők általában könnyebben befolyásolhatók, mint a férfiak és nem hiszem, hogy jóra vezethetné, ha minden négy polgárit végzett nő választójogot kapna. A nőknek a politikai életbe való bevonása csak a legnagyobb korlátozás mellett történhetik meg.

Dr. Turcsányi Imréné:

A kérdéssel a november 11-ikén megtartandó választójogi nagygyűlés fog behatóan foglalkozni. Tekintve azonban, hogy ezen interjú igen kedvező alkalom eszméink propagálására, szívesen ismertetem a magyar nőmozgalom álláspontját és felfogásait a nők választójogának mai állásáról és helyzetéről.

Ugy érezzük, hogy sorsdöntő napokat élünk. Most fog eldőlni, hogy másfél évtizedes agitációnk mit eredményezett. A közeli lehetősége annak, hogy politikai jogfosztottságunk véget ér, a politikai felszabadulás reménye feszült várakozással tölti el a feministákat. Lestük, figyeltük a választójogi reform javaslat elkészültét, izgatott várakozással tekintünk annak tárgyalása elé. Elvárjuk, hogy a törvénytervezet, — mely korszakalkotó reform alapját volna hivatott képezni, — bizakodó reményeinknek megfelelő lesz.

A javaslatról szerzett értesülésünk aggodalmaként ébresztenek bennünk. A négy polgári iskola avagy avval egyenlő értékű iskolai képzettséggel bíró nők választójoga igen elégtelen eredménynek tekinthető és ha igaz volna, hogy a nők ez alkalommal nem jutnak az aktiv választójoggal egyidejűleg

a passzív választójog birtokába is, ezen teljesen csorba, osztályválasztójog igazában csak jelképezni fogja a nők egyenjogúsítást. Igen alkalmas lesz arra, hogy a nőmozgalom harcosait további kitartó és lelkes küzdelemre buzdítsa és sarkallja a nő és férfi teljes politikai egyenjogúsításáig.

Politikai céljainkra vonatkozó kérdésére válaszolva, röviden csak urálni akarok azon politikai munkásságra, amelyet a nők azon országokban kifejtettek, ahol nekik a törvényhozás és politikai irányításának munkájában már régebb időktől fogva rész jutott. A fajpolitika és szociálpolitika kedvező irányítására használták fel elsősorban a befolyásukat. A mi politikánkban alapvető fontosságu lesz még azonkívül a pacifista külpolitika ápolása is.

Ami az intellektuális nők felfogását illeti, a nők választójogáról, erre nézve a feminista táborban dolgozó nők felfogása ismeretes. Azok a nők, akik távol állanak a feminizmus mozgalmától még rövid idő előtt bántó közönnel, meg nem értéssel viseltettek, még a magas értelmiséggel bírók is. Az egész országot behálózó feminista agitációnak, — másrészt a korszellem ellenállhatatlan ereje folytán — oly nagy mértékben sikerült a köztudatba átvinni a nők választójogának igazságos, szükségzerű és nagyhorderejű voltát, hogy ma már a társadalom legszélesebb rétegeinek női közönségét megtörtük. Őket a választójog kérdésével foglalkozni készítettük és bátran állíthatom, hogy mindenütt, ahol az értelmes nő érdemlegesen foglalkozni kezdett a kérdéssel, ott nvert ügyünk volt. Ma már a feministák tábora egy hatalmas, nagyarányú szervezet.

Dr. Erdélyi Jenőné:

— A nők politikai érvényesülésük után energikus törekvéssel küzdenek tovább mindazon szociális intézmények megvalósításáért, amelyek nélkül az ország regenerálása lehetetlenség. Legelsősorban a népegészségügy az, amely radikális megoldásra vár, amelyhez mi nők ugyanannyi anyagi és erkölcsi áldozatot követelünk az államtól és a társadalomtól, mint amennyit eddig áldoztak az emberiséget irtó szerszámokért.

Az anya- és gyermekvédelmet nem egyes társadalmi körök ügybuzgóságára,

A király nevében...

Irtai Cserzy Mihály.

Gyönyörű őszi nap volt... Alkonyat... A lenyugvó nap olyan volt, mint egy égő boglya, melynek fénye messze beragyogja a tájat. A pusztát átkötő hosszú fásor lombjaira aranyport hintettek a hunyó sugarak s a sárga levelek úgy himbálództak, mint ha csillogó, apró hullámok táncoltak volna a levegőben. És a mezőn is előmlött ez a szeliden haldokló fény. Az avart sárgáspiros köntösbe öltöztette, a látóhatár végén fehérülő, apró házak ablaküvegeire tüzet vetett, szinte égett, ragyogott minden az alkony fonszágos pompájában. A magasban uszó bárányfelhők is elkapták ezt a tűneményes színjátszást, ők is mosolyogtak és fehér színüket biborpirosra váltották fel... A táj fölött az őszi méla csendje ült. A levegő tele volt illattal, sejtelmes vágyakozással és szelid melankóliával...

A szikes uton, mely a távoli dombok felől kigyózott és a lankáson, a nádas mellett kanyarodott föl a műútra, egy parasztkocsi zörgött. Két fürgé igásló volt elibe fogva, a kocsin surbankó legényke ült, olyan tizenöt, tizenhat esztendő forma. A ruhájáról látszott, hogy cseléd. Még pedig olyan sorban levő, akire senkinek semmi gondja nincs. Foltos és szakadozott volt rajta az ócska nadrág, a mellényéről hiányoztak a gombok, itt-ott fityegett rajta egy-kettő, az is szedett-

vedett, egyik csont, a másik pakfón. Meztláb volt és kabát nélkül, a gyolcsruhája piszkos, inkább barna, mint fehér. Ez is le volt nyüve a vállán, valami teher foszlította le, mikor emelt és a hasadék durva öltésekkel volt egymáshoz akasztva.

A fin arca és keze is ilyen piszkos és retkes volt. Mint a többi parasztké, kik hajnalonkint a kut vályujából mosdanak és ekkor is úgy nagyjából, csak éppen hogy ki-dörzsölik szemükből az álmot. A kocsi port vert föl, ami hosszú, szürke vonalként húzódott az út mentén és lassan lerakodott a réti földre. A nap percenkint mélyebbre szállt s vele együtt fogyott a fény is, mint leányor-cán a szelid mosoly...

Ebben a szép estifényben gyönyörű gondolatok kezdtek ébredezni a gyerek lelkében. Talán most látta életében először szépnek a természetet. Most érezte életében először azt a bűvös hangulatot, mely megejt a legegyszerűbb lelket is és ilyenkor úgy támadnak benne az érzések, mint virág kelyhében az illat. Nézte a színpompás esthangulatot s im egyszerre csak azon kapta magát, hogy oly dolgok iránt kezd érdeklődni, amelyek eddig ha fel-felvillantak is a lelkében, a körülményeknél fogva nem köthették le mélyebben a gondolatait. Lenyugozott senkinek érezte eddig magát, akinek nem lehet se vágya, se akarata és ha felébred is olykor benne az ösztönszerű érzés, el kell csitítani, mert a szolgasors nem engedi, hogy egy béresgye-

reknek, aki hozzá még anyagyász is, akarata lehessen.

Demost oly leküzdhetetlenül föléje kerekedett egy a lelke mélyén szunnyadó és hirtelen fellobbant meleg és nemes érzés, hogy nem tudott uralkodni magán, megindult a színes alkonyatban és ment, mint a megigézett, a játszó délibáb felé... Ment, ment... A lovak egyre erősebben verték patáikkal a csinált ut apró kövecskéit, míg egyszerre csak elnyelte őket a lopva leszállt estnek egyre sűrűsödő fátyola...

Akácfas, öreg tanya udvarán ezalatt nyugtalanul ténfergett Nagy Mihály kancsalzéli gazda. Kiment kétszer, háromszor is a közre, hogy hallgatódzon, vajjon jön-e már a gyerek... A Pali, a béres, akit még iskolaköteles korában szegődtetett el az anyja. Sovány, töpött asszony volt, köhintett is néha az árva és mikor elment, azt mondta, hogy nem sokára visszajön, meglátogatni a fiát. De biz' azóta esztendőket multak el és soha nem adott magáról életjelt, még csak üzenettel sem.

— Hát nem jön no — nyugtalankodott Nagy Mihály, az estvéli falatozásnál — pedig ezóta tizszer is megfordulhatott volna azzal a két-három rend herével, amit a mult hét utolján vágunk le együtt.

— Ugy hallottam, hogy cigányok vannak a nád szélén, a herés felé, — tűnődött az asszony is, — nem tudom, nem-e történt vele ott valami baj?